NOTE BIBLIOGRAFICE

IZVOARE PRIVIND ISTORIA ROMÂNIEI, I, *De la Hesiod la Itinerarul lui Antoninus* — FONTES AD HISTORIAM DACOROMANIAE PERTINENTES, I, *Ab Hesiodo usque ad Itinerarium Antonini*, sub red. Gh. Ştefan (red. responsabil), Vl. Iliescu şi V. C. Popescu. Editura Academiei R.P.R., Bucureşti, 1964, XXIII + 791 p.

Constituind prima parte dintr-o lucrare mai vastă, menită să publice izvoarele narative ale istoriei vechi şi medievale a României, volumul de faţă cuprinde informaţiile transmise de autorii greci şi latini (în original şi în traducere), de la Hesiod pînă la sfîrşitul sec. III e.n. Prevăzut cu o introducere aprofundată, în care se analizează caracterul şi valoarea izvoarelor cuprinse în lucrare (Gh. Ştefan), cu cîte un scurt comentariu privind fiecare autor în parte (Vl. Iliescu), cu un aparat ştiinţific exemplar şi un indice, care sporeşte mult utilitatea lucrării (H. Mihăescu), primul volum din *Izvoare privind istoria României* se înscrie ca una din realizările cele mai de seamă ale istoriografiei noastre din ultimii ani.

A.L.

H. SCHLIEMANN, *Életem, kalandjaim. Önvallomások* (traducere de T. Mátrai după *Abenteuer meines Lebens. Heinrich Schliemann erzählt*, VEB F. A. Brockhaus Verlag, Leipzig, 1960), Budapest, Gondolat, 1963, 345 p.

Volumul de faţă, întocmit şi adnotat de Alexander Stoll (autorul romanului biografic *Der Traum von Troia)*, bun cunoscător al vieţii şi operei lui H. Schliemann, cuprinde scrierile de caracter autobiografic ale marelui pionier al arheologiei moderne. În prima parte lucrarea cuprinde autobiografia lui Schliemann (p. 29—60), scrisă în 1881 ca introducere la monumentala operă *Ilios*. Aceasta, care constituie doar prima parte, autentică, a autobiografiei lui Schliemann, îmbrăţişează anii 1822—1868 — copilăria şi cariera de negustor („autobiografia" completă, apărută în 1891, a fost întregită de către A. Brückner). În continuare se publică jurnalul de călătorie în America din anii 1850—1852 (p. 61—135), scris în limba engleză şi spaniolă; precum şi textul prescurtat al jurnalului de călătorie în Asia Orientală din anul 1865 (p. 137—198), redactat în limba franceză. Amîndouă jurnalele apar pentru prima dată în limba germană în volumul întocmit de A. Stoll. În încheiere se publică pentru prima dată cele 69 de scrisori, adresate prietenului său W. Rust, scrise în anii 1868—1890 (p. 199—333). Volumul se completează cu o introducere, consacrată caracterizării vieţii şi operei lui Schliemann (p. 5—27), semnată de G. Karo şi cu o anexă, cuprinzînd lista lucrărilor lui Schliemann, bibliografia folosită, notele şi genealogia familiei marelui explorator (p. 335—345).

A.L.

L. BARKÓCZI, I. BÓNA, A. MÓCSY, *Pannonia Története (Istoria Pannoniei)*, (sub red. J. Harmatta), Tankönyvkiadó, Budapest, 1963, 151 p. + 24 pl.

Destinat ca manual universitar auxiliar, lucrarea celor trei specialişti de la Universitatea din Budapesta este prima sinteză în limba maghiară a istoriei provinciei

Pannonia, apărută după cel de al doilea război mondial. Primul capitol, semnat de I. Bóna (p. 5—12), schițează istoria viitoarei provincii pînă în prima epocă a fierului. În cap. II—IX (p. 13—78), scrise de A. Mócsy se analizează mai întîi perioada conviețuirii illiro-celtice precum și premisele cuceririi romane. Se trece apoi la cucerirea și organizarea Pannoniei de către romani, continuînd cu istoria provinciei pînă în vremea lui Antoninus Pius. Ultimele șase capitole (p. 79—140), semnate de L. Barkóczi tratează istoria Pannoniei de la epoca lui Marcus Aurelius și pînă la sfîrșitul dominației romane. Pe lîngă literatura de specialitate, indicată la sfîrșitul fiecărui capitol, lucrarea mai cuprinde în încheiere și o scurtă informare bibliografică (p. 143—148), întocmită de A. Mócsy. Redactată cu o mare exigență științifică, dar avînd în vedere și scopurile didactice, *Istoria Pannoniei* constituie nu numai un bun ajutor pentru studenți, dar oferă o orientare generală și pentru cercetătorii epocii romane.

A.I.

ALB. VAN KAMPEN, *Orbis terrarum antiquus in scholarum usum descriptus*, VEB Hermann Haack, Gotha, f. a., XVI + 30 hărți.

ALB. VAN KAMPEN, *Die Welt den Antike. (Atlas antiquus). Taschenatlas*, 13^0; VEB Hermann Haack, Gotha, f a., 71 p. + 24 hărți.

Prima lucrare, menționată mai sus, se adresează elevilor. Editată sub formă de album, (fără indice, ea cuprinde 16 hărți mari, îmbrățișînd statele orientului antic (1. Palestina, 2. Asiria, 3. Egiptul, 4—5. Persia); Grecia (6. Grecia, 7. Atena, 8. Litoralul Mării Egee, 9. Statele elenistice) și Italia antică (10. Italia superioară, 11. Italia inferioară, 12. Imperiul roman, 13. Roma în vremea imperiului); Bazinul occidental și oriental al Mediteranei (14—15) precum și provincia Gallia (16). Pe lîngă acestea atlasul mai conține 30 de hărți mici, plasate în cadrul celor mari. Ele înfățișează detalii (Canaan, Acropola Atenei, Campania, Latium), planuri de orașe (Ierusalim, Tyrus, Cartagina, Olympia, Siracusa), schițele unor bătălii (Granicos, Issos, Gaugamela, Salamina). etc.

Atlasul „de buzunar", deci de format mic, conține 24 hărți si numeroase detalii. Pe lîngă hărțile prezentate în volumul cel dintîi menționat, acesta din urmă mai cuprinde și harta lumii după Ptolemeu, Tabula Peutingeriana, Asia Mică, India, Peninsula balcanică, Africa de nord precum și provinciile Hispania, Britannia și Germania. Folosirea cu succes a atlasului este mult înlesnită de un indice detaiiat de numiri geografice, etnice și politice (p. 7—71).

A.I.

В. М. ДАЛИН, *Гракх Бадеф накануне и во время Великой Французской революции (1785—1794)*, изд, АН СССР, Москва, 1963, 614 стр.

Pornind de la unele preocupări mai vechi, V. M. Dalin tratează în această lucrare — care constituie teza sa de doctorat — perioada formării lui Babeuf ca ideolog și revoluționar egalitarist. Prin vastul material inedit utilizat, provenit din arhivele Institutului de marxism-leninism din Moscova, autorul aduce numeroase elemente informative noi cu privire la tema tratată. Aceste elemente întăresc concluzia, formulată de G. Lefebvre și reluată de Dalin în lucrările sale anterioare, că la baza formării lui Babeuf au stat atît influențele exercitate de filozofii francezi din sec. XVIII și de mediul social țărănesc în care a trăit pînă la 1789, cît și experiența revoluției franceze. Lucrarea este însoțită de o analiză a istoriografiei babuviste și de o vastă bibliografie a temei tratate.

C.V.